

provinsje fryslân
provincie fryslân

Reactienota

Regionaal Waterprogramma

2022-2027

Ontwerp-Regionaal Waterprogramma 2022-2027 van provincie Fryslân en
ontwerp-Waterbeheerprogramma 2022-2027 van Wetterskip Fryslân

Inleiding

Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân hebben hun resp. ontwerp-Regionaal Waterprogramma 2022-2027 (RWP) en ontwerp-Waterbeheerprogramma 2022-2027 (WBP) in 2021 opgesteld. Beide programma's hebben gedurende acht weken ter inzage gelegen, tot 17 februari 2022. Vier insprekers hebben hiervan gebruik gemaakt, drie daarvan hebben hun wensen aan beide organisatie meegegeven. Eén inspreker heeft een zienswijze ingediend alleen gericht op het WBP van Wetterskip Fryslân.

Verwerking zienswijzen

Het RWP en WBP zijn in nauwe samenwerking tussen de provincie en het waterschap tot stand gekomen. In het verlengde hiervan is er voor gekozen om één gezamenlijke Reactienota op te stellen. Drie van de vier insprekers hebben brieven van soortgelijke strekking aan beide organisaties gestuurd, wat een gezamenlijke beantwoording door de beide organisaties stimuleert.

Naast de reacties van de insprekers zijn in de Reactienota ook interne opmerkingen verwoord. Voor de provincie betreft dit een motie van een Statenlid en enkele toezeggingen van Gedeputeerde aan Statenleden. Voor het waterschap betreft het ambtshalve opmerkingen. De Reactienota is volgens deze indeling opgesteld. In de beantwoording van de insprekers is duidelijk aangegeven of, en zo ja hoe, dit heeft geleid tot aanpassing in het RWP dan wel WBP.

Vaststelling

De Reactienota is op 31 mei vastgesteld door het AB van Wetterskip Fryslân en op 12 juli door GS van provincie Fryslân. Ná vaststelling door GS is de Reactienota toegestuurd aan alle insprekers.

Leeswijzer

1. Provincie Fryslân – beantwoording van bestuurlijke toezeggingen en een motie 2
2. Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân - beantwoording van zienswijzen 5
3. Provincie Fryslân – Ambtshalve wijzigingen 20
4. Wetterskip Fryslân – Ambtshalve wijzigingen 21

Provincie Fryslân, beantwoording van bestuurlijke toezeggingen en een motie

Nr. 1

Inzender:	Provinciale Staten
Onderwerp:	Actieve risico-aanvaarding
Beantwoordende organisatie:	Provincie Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Ja, de zin in het regionaal waterprogramma is verduidelijkt.
Verwijzing:	Tasizzing 2.814

Reactie

It kolleezje sil in sin opnimme yn it definitive regionale wetterprogramma oer de aktive risiko-oanfurdiging. (Tasizzing 2.814)

Het college zal een zin opnemen in het definitieve regionale waterprogramma over de actieve risico-aanvaarding. (Toezegging 2.814).

Antwoord

U doelde op de volgende alinea in het regionaal waterprogramma: "Schade door wateroverlast als gevolg van extreme neerslag willen we zoveel mogelijk voorkomen. Het volledig voorkomen van wateroverlast vergt echter grote investeringen in de deelsystemen (polders) en het boezemsysteem. Deze investeringen staan niet in verhouding tot de voorkomen schade. Daarom accepteren we een beperkte mate van wateroverlast en zijn de normen voor wateroverlast vastgelegd als inspanningsverplichting. Tegelijkertijd vinden wij het ook van belang, dat informatie over het risico op wateroverlast en voorgenomen maatregelen beter beschikbaar zijn. Daarmee is er helderheid voor burgers en bedrijven over het risico op wateroverlast." (paragraaf

7.6.2.). En vroeg ons daarbij of de zin 'daarom accepteren we een beperkte mate van wateroverlast' uit moet worden gelegd als actieve risico-aanvaarding.

Toelichting

De term "actieve risico-aanvaarding" heeft betrekking op een voorzienbare planologische wijziging, als gevolg waarvan na aankoop van een onroerend goed nadeel ontstaat. Er is met betrekking tot de normering regionale wateroverlast geen sprake van planologische wijzigingen en er is dientengevolge ook geen sprake van "actieve risico-aanvaarding". Dat bij de huidige inrichting en beheer van het watersysteem in sommige situaties op locaties water op maaiveld optreedt is niet iets nieuws en vormt in het algemeen ook geen grond voor schadevergoeding. Puur het gegeven, dat informatie wordt verstrekt over de kans dat wateroverlast optreedt verandert hier niets aan. Van grondgebruikers mag daarbij verwacht worden, dat ze bij het gebruik en aankoop van gronden rekening houden met de eigenschappen van gronden en de gebruiksmogelijkheden. Het verstrekken van informatie over de kans op wateroverlast ondersteunt dit.

Aanpassing

Wij vullen in het RWP in §7.6.2 de laatste zin van de eerste alinea als volgt aan: ".....en kunnen deze in de bedrijfsvoering hiermee rekening houden."

Nr. 2

Inzender:	Provinciale Staten
Onderwerp:	Terminologie bestrijdingsmiddelen en gewasbeschermingsmiddelen.
Beantwoordende organisatie:	Provincie Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Ja, de terminologie in het regionaal waterprogramma wordt hierop aangepast.
Verwijzing:	Tasizzing 2.809

Reactie

It kolleezje sil yn stikken wer sprutsen wurdt oer bestridingsmiddels, wylst it giet om gewaaksbeskermingsmiddels, dat eksplisyt oanjaan tenei en skerper formuleren. (Tasizzing 2.809)

Het college zal in de stukken waar gesproken wordt over bestrijdingsmiddelen maar waar het gaat om gewasbeschermingsmiddelen, dat expliciet aangeven en scherper formuleren. (Toezegging 2.809)

Antwoord

In het regionaal waterprogramma worden de termen gewasbeschermingsmiddelen en bestrijdingsmiddelen gebruikt. Bestrijdingsmiddelen is een overkoepelende term die zowel gewasbeschermingsmiddelen beslaat als middelen die niet worden ingezet om gewassen te beschermen maar voor andere vormen van plaagsoortenbestrijding. Bijvoorbeeld als het gaat om verharde oppervlakken, dieren (bv. vlooiënbestrijding) en exotenbestrijding. In het regionaal waterprogramma wordt daar waar nodig de term 'bestrijdingsmiddelen' vervangen door 'gewasbeschermingsmiddelen' als het alleen om deze toepassing gaat, en door 'gewasbeschermingsmiddelen en overige bestrijdingsmiddelen' als het gaat om dit bredere begrip. We merken daarbij op dat in de agrarische sector naast gewasbeschermingsmiddelen ook wel overige bestrijdingsmiddelen worden toegepast, dus dat daarmee niet de term bestrijdingsmiddelen een op een vervangbaar is door gewasbeschermingsmiddelen.

Nr. 3

Inzender:	Provinciale Staten
Onderwerp:	Doelen bij onderdeel Duurzaam peilbeheer
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Ja, de zin hierover is aangevuld.
Verwijzing:	n.v.t.

Reactie

In de behandeling van het ontwerp-RWP door Provinciale Staten is opgemerkt dat 'woningen en ander onroerend goed' ontbreekt in de eerste regel van §7.1.2.

Het college zal de zin hierop aanpassen.

Antwoord

De eerste zin onder §7.1.2 wordt als volgt gewijzigd: "We willen niet te veel en niet te weinig water voor landbouw, industrie, woningen en ander onroerend goed, recreatie, natuur en drinkwatervoorziening en een goede verdeling tussen stedelijk en landelijk gebied."

Nr. 4

Inzender:	Forum voor Democratie
Onderwerp:	Relatie regionaal waterprogramma en aquathermie
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Ja, de zin hierover in het regionaal waterprogramma wordt verduidelijkt en aangevuld.
Verwijzing:	Motie 2.815

Reactie

Verzoeken het college van Gedeputeerde Staten:

Bij de uitwerking van de aquathermie ambities binnen het RWP, de mogelijke gevolgen daarvan voor het (drink)water en de mariene biologie in kaart te (laten) brengen en daarvoor bv aansluiting te zoeken bij het Netwerk Aquathermie (NAT). (Motie 2.815)

Het college geeft aan dat er geen aquathermie ambities in het regionaal waterprogramma staan; die ambities staan in het Energieprogramma. Er wordt bezien of de tekst verduidelijkt kan worden. (Motie 2.815)

Antwoord

In §5.2 van het regionaal waterprogramma nemen we onder het kopje 'Energieprogramma' de tekst op: "Ten aanzien van aquathermie geven we als randvoorwaarde mee dat dit kan leiden tot thermische verontreinigingen in oppervlaktewater. Voor oppervlaktewater is de kennis over ecologische effecten nog beperkt. Binnen het Netwerk Aquathermie (NAT) wordt een voorlopig beoordelingskader ontwikkeld en is aanvullend onderzoek naar de effecten gaande. Provincie Fryslân is lid van dit netwerk, en de opgedane kennis neemt de provincie mee in verdere ontwikkelingen van onze aquathermie."

Nr. 5

Inzender:	Statenlid ChristenUnie
Onderwerp:	Infographic
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Ja, in de zin dat er een ondersteunende illustratie wordt toegevoegd aan het regionaal waterprogramma
Verwijzing:	Tasizzing 2.798

Reactie

Deputearre Hoogland jout oan de ynfographic oer de gearhing tusken it Untwerp Regionaal Wetterprogramma en oare Programma's fan de Provinsje en it Wetterskip nochris goed te besjen, oft dizze ynfographic dúdlik genôch is. Deputearre Hoogland sil kontakt opnimme mei de hear van der Pol (ChristenUnie) oer de fraach wat hy mist yn dizze ynfographic en om him in ferdúdliking te jaan. (Tasizzing 2.798)

Gedeputeerde Hoogland heeft toegezegd hierover contact te (laten) opnemen om het antwoord aan Van der Pol te verduidelijken. (Tasizzing 2.798)

Antwoord

Duidelijk is geworden dat behoefte is aan een schets van hiërarchie in verschillende programma's; een zogenoemde kapstok. In hoofdstuk 1 van het regionaal Waterprogramma staat de context en samenhang met relevant (inter)nationaal beleid verwoord. Een ondersteunende afbeelding wordt aan dit hoofdstuk toegevoegd.

Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân, beantwoording van zienswijzen

Nr. 6

Inzender:	Natuurmonumenten
Onderwerp:	Ontwikkel samen met het Wetterskip in de BOVI een lange termijn perspectief
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Nee, de tekst van het regionaal waterprogramma is niet aangepast.
Verwijzing:	Provincie Fryslân DocBase 01966971, Wetterskip Fryslân registratienr WF Z50466

Reactie

Bepaal op basis van de totale waterbalans, de totale watervraag, de klimaatverandering, de droogte problematiek voor natuur hoe in Fryslân een klimaatrobuust watersysteem ontwikkeld kan worden en welk waterbeheer daar bij hoort. Stel daarin een meer natuurlijker waterpeil en systeem centraal en ontwikkel (ruimtelijk) instrumentarium om dat mogelijk te maken. We willen u vragen deze transitie te vertalen naar de bijbehorende normeringen en peilen.

Gezien de klimaatverandering en de extreme droogte van de afgelopen jaren roepen wij u op om hier structurele en toekomstbestendige keuzes in te maken en te starten met het zetten van stappen naar een meer natuurlijk peil en systeemherstel als uitgangspunt te nemen.

Antwoord

In de Blauwe omgevingsvisie ontwikkelen we in nauwe samenwerking met de gebiedspartners een lange termijn waterperspectief voor Fryslân. De thema's die u noemt

komen in de uitwerking daarvan aan de orde. Doorvertaling naar normeringen en peilen vindt in de volgende RWP en WBP cyclus plaats. Daarnaast vraagt u om in het licht van de extreme droogte van de afgelopen jaren structurele en toekomstbestendige keuzes te maken. Zowel in het RWP als in het WBP besteden we hier aandacht aan: In het regionaal waterprogramma constateren we in §7.1.1 dat de doelrealisatie voor grondwaterafhankelijk natuurgebied slecht of matig is. Via verdrogingsbestrijding werken wij aan verbetering hiervan, en stellen we kaders voor peilbeleid voor verschillende regio's. Dit gebeurt onder andere via lopende gebiedsontwikkelingen, zoals het Veenweideprogramma. Eén van de doelstelling daarvan is een watersysteem dat waterrobuust en klimaatbestendig is ingericht. Binnen dat programma wordt samen met partijen gekeken naar de mogelijkheden om in en rondom verdrogingsgevoelige natuurgebieden overgangszones in te stellen om verschillen in grondwaterstanden tussen natuurgebied en agrarisch gebied stapsgewijs te overbruggen.

Nr. 7

Inzender:	Natuurmonumenten
Onderwerp:	Versterk de samenwerking in de hele waterketen
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Nee, de tekst van het regionaal waterprogramma is niet aangepast.
Verwijzing:	Provincie Fryslân DocBase 01966971, Wetterskip Fryslân registratienr WF Z50466

Reactie

Vitens, Wetterskip, gemeenten en andere betrokken organisaties in het landelijke gebied. We denken in het kader van de klimaatdialog, de klimaatgebiedsplannen en de BOVI graag met u mee. Het is belangrijk om daarin de totale waterbalans van Fryslân als uitgangspunt te nemen, de in 2019 opstelde Grondwateratlas van Fryslân biedt al een mooi uitgangspunt, en wellicht volgend daarop een gezamenlijk lange termijnvisie op het waterbeheer in Fryslân. En wellicht vraagt dit ook nog om afstemming met aangrenzende provincies gezien de samenhang binnen het gehele hydrologisch systeem in de noordelijke regio.

Antwoord

In de Blauwe omgevingsvisie ontwikkelen we in nauwe samenwerking met de gebiedspartners een lange termijn waterperspectief voor Fryslân. Ook wij zien de totale waterbalans van Fryslân daarbij als uitgangspunt en erkennen het belang van de betrokkenheid van u en andere belangenorganisaties in de totstandkoming ervan.

Nr. 8

Inzender:	Natuurmonumenten
Onderwerp:	Onvoldoende grip op de effecten van diepe en ondiepe, grote en kleine grondwateronttrekkingen, en drainage
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Nee, de tekst van het regionaal waterprogramma is niet aangepast.
Verwijzing:	Provincie Fryslân DocBase 01966971, Wetterskip Fryslân registratienr WF Z50466

Reactie

Onze ervaring is dat in toenemende mate de afgelopen jaren de verdroging van natuur hierdoor is toegenomen. Derhalve vragen we u om heel concreet en op kortere termijn inzicht te vergaren in alle onttrekkingen van grondwater (ook de zeer snel groeiende kleine onttrekkingen) en daar de effecten van in kaart te brengen. Absolute prioriteit heeft het nader stellen van regels aan drainage en onttrekkingen in de buurt van natuurgebieden. Met name de steeds maar voortgaande groei van de intensieve teelten en de bijbehorende drainage en grondwateronttrekkingen vlak naast natuurgebieden leiden onontkoombaar tot een onhoudbare situatie in de nabije toekomst. Ook in relatie tot de waterkwaliteit maken wij ons zorgen over het gebruik van bestrijdingsmiddelen in deze intensieve teelten.

Antwoord

De zorg over de effecten van (toename van) grondwateronttrekkingen en diepe drainage wordt gedeeld door provincie en waterschap. We (WF) hebben een eerste onderzoek laten uitvoeren naar de effecten van grondwateronttrekkingen voor beregening. Daarnaast gebruiken we de kennis en onderzoeken die landelijk zijn uitgevoerd om nieuw beleid te vormen op het gebied van zoetwatervoorraad. U wordt in het voortraject van deze beleidsvorming betrokken.

Provincie Fryslân: We herkennen de zorgen rondom het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in onder andere intensieve teelten. We werken momenteel aan een plan van aanpak waarmee we binnen onze provinciale bevoegdheden invulling trachten te geven aan een verhoogde inzet op dit thema. Dit plan van aanpak, inclusief keuze voor een ambitieniveau, wordt eind 2022 besproken door de Staten en u wordt in het voortraject betrokken als stakeholder. Omdat deze aanpak veel breder is dan alleen het regionaal waterprogramma gaan we hier in het regionaal waterprogramma niet in detail op in.

Nr. 9

Inzender:	Natuurmonumenten
Onderwerp:	Droogte aanpak in natuurgebieden en de ontwikkeling van Overgangsgebieden.
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Nee, de tekst van het regionaal waterprogramma is niet aangepast.
Verwijzing:	Provincie Fryslân DocBase 01966971, Wetterskip Fryslân registratienr WF Z50466

Reactie

De omslag van afvoeren naar vasthouden vraagt veel concretere ambities in met name het agrarisch gebied. Het is in dat licht van belang dat algemene uitspraken qua aanpak en instrumentatie geconcretiseerd worden. Het is daarin belangrijk om de effectiviteit van het Deltaplan agrarisch waterbeheer te verbeteren, zoals onlangs uit een evaluatie bleek.

Daarnaast ligt het voor het behalen van de natuurdoelen voor de hand dat er met name in de overgangsgebieden rondom de Natura 2000 gebieden (buiten het NNN) hydrologisch systeemherstel plaats vindt en in het algemeen geëxtensiveerd wordt, in combinatie met stikstof reducerende maatregelen. We vragen u om deze overgangsgebieden onderwerp van integrale planvorming te maken met integrale doelen: minder

stikstof, water vasthouden, versteken biodiversiteit, extensievere landbouw via een gebiedsgerichte aanpak. En systeemherstel op basis van landschapsecologische systeemanalyses (LESA) als basis te hanteren.

Antwoord

Wij herkennen het belang van een integrale gebiedsgerichte aanpak van de door u genoemde opgaven. Deze integratie is in verschillende sporen belegd waaronder de gebiedsgerichte aanpak stikstof, en ook de bredere gebiedsgerichte aanpak zoals in hoofdstuk 5 van het WBP.

Deze uitwerking binnen de planperiode is een gezamenlijk proces van overheden en stakeholders.

In het kader van het Deltaprogramma Zoetwater is in de periode 2022-2027 zo'n 1 miljoen euro beschikbaar voor waterconservering. Samen met terreinbeherende organisaties en landbouworganisaties zal hier invulling aan gegeven worden. De regiodeal Zuid-Oost en de praktijkproeven waterconservering met de landbouwcollectieven laten zien dat deze samenwerking goed uitpakt. We hebben er vertrouwen in dat we dit de komende tijd meer programmatisch kunnen aanpakken. Naast deze waterconserveringsmaatregelen wordt komend jaar beleid ontwikkeld gericht op het in balans brengen van de zoetwatervoorraad. U wordt in het voortraject van deze beleidsvorming betrokken.

Het bepalen van mogelijke overgangsgebieden (7.3.2 RWP) passen goed in een integrale gebiedsgerichte aanpak, zoals ook in hoofdstuk 5 van het WBP wordt voorgesteld.

Nr. 10

Inzender:	Staatsbosbeheer, It Fryske Gea en de FMF
Onderwerp:	Ontwikkel samen met het Wetterskip in de BOVI een lange termijn perspectief.
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Nee, de tekst van het regionaal waterprogramma is niet aangepast.
Verwijzing:	Provincie Fryslân DocBase 01969241, Wetterskip Fryslân registratienr WF Z52341

Reactie

Bepaal - op basis van de totale waterbalans, de totale watervraag, de klimaatverandering, de droogte problematiek voor natuur - hoe in Fryslân een klimaat robuust watersysteem ontwikkeld kan worden en welk waterbeheer daar bij hoort. Stel daarin een meer natuurlijker waterpeil en systeem centraal en ontwikkel (ruimtelijk) instrumentarium om dat mogelijk te maken. We willen u vragen deze transitie te vertalen naar de bijbehorende normeringen en peilen.

Gezien de klimaatverandering en de extreme droogte van de afgelopen jaren roepen wij u op om hier structurele en toekomstbestendige keuzes in te maken en te starten met het zetten van stappen naar een meer natuurlijk peil en systeemherstel als uitgangspunt te nemen.

Als specifiek onderdeel van dit klimaat robuust systeem vragen wij u om in tijden van waterschaarste de klimaatveranderingen niet te laten verergeren. Om die reden pleiten wij ervoor om waterschaarste in veengebieden een hoge prioriteit te geven opdat er geen irreversibel proces van veenoxidatie optreedt, er niet nog meer CO₂ de atmosfeer ingaat en de opgelopen en voortdurende schade aan natuurwaarden zo

veel mogelijk wordt gestopt. Daarnaast hebben de veennatuurgebieden voldoende water nodig om bij calamiteiten als veenbranden deze te kunnen bestrijden. Binnen de verdringingreeks in tijden van waterschaarste vragen wij u om de (irreversibele) gevolgen voor natuur in beeld te brengen en binnen de verdringingreeks een hoge prioriteit te geven aan het voorkomen van onomkeerbare schade aan de natuurgebieden en de biodiversiteit.

Antwoord

In de Blauwe omgevingsvisie ontwikkelen we in nauwe samenwerking met de gebiedspartners een lange termijn waterperspectief voor Fryslân. De thema's die u noemt komen in de uitwerking daarvan aan de orde. Doorvertaling naar normeringen en peilen vindt in de volgende RWP en WBP cyclus plaats. Daarnaast vraagt u om in het licht van de extreme droogte van de afgelopen jaren structurele en toekomstbestendige keuzes te maken. Zowel in het RWP als in het WBP besteden we hier aandacht aan: In het regionaal waterprogramma constateren we in §7.1.1 dat de doelrealisatie voor grondwaterafhankelijk natuurgebied slecht of matig is. Via verdrogingsbestrijding werken wij aan verbetering hiervan, en stellen we kaders voor peilbeleid voor verschillende regio's. Peilbeleid biedt (nu) alleen een kader bij peilveranderingen: structurele veranderingen lukken alleen als deze samengaan met een keuze en vergoedingen voor reductie van gewasopbrengst (acceptatie natschade).

Peilbeleid vormt het vertrekpunt voor Wetterskip Fryslân voor het operationeel peilbeheer. In het WBP §3.2.1 staat beschreven dat het waterschap het bestrijden van verdroging in natuurgebieden samen met de provincies aanpakt. Dit gebeurt onder andere via lopende gebiedsontwikkelingen, zoals het Veenweideprogramma. Eén van de doelstellingen daarvan is een watersysteem dat waterrobuust en klimaatbestendig is ingericht. Binnen dat programma wordt samen met partijen gekeken naar de mogelijkheden om in en rondom verdrogingsgevoelige natuurgebieden overgangszones in te stellen om verschillen in grondwaterstanden tussen natuurgebied en agrarisch gebied stapsgewijs te overbruggen.

Daarnaast vraagt u specifiek om in tijden van klimaatverandering de waterschaarste niet te laten verergeren. Binnen de verdringingsreeks heeft kwetsbare natuur al de hoogste prioriteit. Het gaat hierbij dan om natuurgebieden die afhankelijk zijn van wateraanvoer of het handhaven van een hoog peil. De verdringingsreeks kent ook een hoge prioriteit toe aan peilhandhaving in veenweidegebieden. De verdringingsreeks stuurt alleen op oppervlaktewater.

Nr. 11

Inzender:	Staatsbosbeheer, It Fryske Gea en de FMF
Onderwerp:	Neem bij peilbesluiten ook de gevolgen mee voor klimaat, CO2 uitstoot, natuurgebied en cultuurhistorie
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Nee, de tekst van het regionaal waterprogramma is niet aangepast.
Verwijzing:	Provincie Fryslân DocBase 01969241, Wetterskip Fryslân registratienr WF Z52341

Reactie

Verder dringen wij er op aan dat bij peilbesluiten ook de gevolgen voor het klimaat, inclusief CO₂(uitstoot), de gevolgen voor het nabij gelegen natuurgebied en cultuurhistorie mee te nemen. Door de huidige lage peilen verdwijnt er veen (CO₂) en cultuurhistorisch/archeologisch erfgoed. Deze worden nu op geen enkele wijze beschermd. Bescherming dient een van de punten te zijn in de afweging om tot een peilbesluit te komen. Daarbij dringen er wij erop aan om onderzoek verplicht te stellen naar het (mogelijk) verlies van cultuurhistorisch en archeologisch erfgoed.

Antwoord

Binnen de peilbesluitprocedure worden in principe effecten op alle betrokken belangen meegewogen. Leidt een peilverlaging tot schade aan bijvoorbeeld archeologische waarden in de bodem die bekend zijn, dan wordt dit in de afweging van een peilwijziging meegenomen.

De afweging tussen het behoud van veenbodems en de agrarische gebruiksmogelijkheden van gronden moet op een beleidsmatig niveau gemaakt worden. In Fryslan is deze afweging nu vastgesteld in het Veenweideprogramma 2022-2026.

Nr. 12

Inzender:	Staatsbosbeheer, It Fryske Gea en de FMF
Onderwerp:	Versterk de samenwerking in de hele waterketen, Viténs, Wetterskip, gemeenten en andere betrokken organisaties in het landelijke gebied.
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Nee, de tekst van het regionaal waterprogramma is niet aangepast.
Verwijzing:	Provincie Fryslân DocBase 01969241, Wetterskip Fryslân registratienr WF Z52341

Reactie

We denken in het kader van de klimaatdialoog, de klimaatgebiedsplannen en de BOVI graag met u mee. Het is belangrijk om daarin de totale waterbalans van Fryslân als uitgangspunt te nemen. De in 2019 opstelde Grondwateratlas van Fryslân biedt al een mooi uitgangspunt en zien volgend daarop uit naar een gezamenlijk lange termijnvisie op het waterbeheer in Fryslân (en aangrenzende provincies gezien de samenhang binnen het gehele hydrologisch systeem in de noordelijke regio).

Antwoord

In de Blauwe omgevingsvisie ontwikkelen we in nauwe samenwerking met de gebiedspartners een lange termijn waterperspectief voor Fryslân. Ook wij zien de totale waterbalans van Fryslân daarbij als uitgangspunt en erkennen het belang van de betrokkenheid van u en andere belangenorganisaties in de totstandkoming ervan.

Nr. 13

Inzender:	Staatsbosbeheer, It Fryske Gea en de FMF
Onderwerp:	Onvoldoende grip is op de effecten van diepe en ondiepe, grote en kleine grondwateronttrekkingen en drainage
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân

Leidt tot wijzigingen in het WBP Nee
Leidt tot wijzigingen in het RWP Nee, de tekst van het regionaal waterprogramma is niet aangepast.
Verwijzing: Provincie Fryslân DocBase 01969241, Wetterskip Fryslân registratienr WF Z52341

Reactie

Onze ervaring is dat in toenemende mate de afgelopen jaren de verdroging van natuur hierdoor is toegenomen. Derhalve vragen we u om heel concreet en op kortere termijn inzicht te vergaren in alle onttrekkingen van grondwater (ook de zeer snel groeiende kleine onttrekkingen) en daar de effecten van in kaart te brengen. Absolute prioriteit heeft het nader stellen van regels aan drainage en onttrekkingen in de buurt van natuurgebieden. Met name de steeds maar voortgaande groei van de intensieve teelten en de bijbehorende drainage en grondwateronttrekkingen vlak naast natuurgebieden leiden onontkoombaar tot een onhoudbare situatie in de nabije toekomst. Ook in relatie tot de waterkwaliteit maken wij ons zorgen over het gebruik van bestrijdingsmiddelen in deze intensieve teelten.

Antwoord

De zorg over de effecten van (toename van) grondwateronttrekkingen en diepe drainage wordt gedeeld door provincie en waterschap. We (WF) hebben een eerste onderzoek laten uitvoeren naar de effecten van grondwateronttrekkingen voor beregening. Daarnaast gebruiken we de kennis en onderzoeken die landelijk zijn uitgevoerd om nieuw beleid te vormen op het gebied van zoetwatervoorraad. U wordt in het voortraject van deze beleidsvorming betrokken.

Provincie Fryslân: We herkennen de zorgen rondom het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in onder andere intensieve teelten. We werken momenteel aan een plan van aanpak waarmee we binnen onze provinciale bevoegdheden invulling trachten te geven aan een verhoogde inzet op dit thema. Dit plan van aanpak, inclusief keuze voor een ambitieniveau, wordt eind 2022 besproken door de Staten en u wordt in het voortraject betrokken als stakeholder. Omdat deze aanpak veel breder is dan alleen het regionaal waterprogramma gaan we hier in het regionaal waterprogramma niet in detail op in.

Nr. 14

Inzender: Staatsbosbeheer, It Fryske Gea en de FMF
Onderwerp: Zorg voor een droogte aanpak in natuurgebieden en de ontwikkeling van overgangsgebieden.
Beantwoordende organisatie Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP Nee
Leidt tot wijzigingen in het RWP Nee, de tekst van het regionaal waterprogramma is niet aangepast.
Verwijzing: Provincie Fryslân DocBase 01969241, Wetterskip Fryslân registratienr WF Z52341

Reactie

De omslag van afvoeren naar vasthouden vraagt veel concretere ambities in met name het agrarisch gebied. Het is in dat licht van belang dat algemene uitspraken qua aanpak en instrumentatie geconcretiseerd worden. Het is daarin belangrijk om de effectiviteit van het Deltaplan agrarisch waterbeheer te verbeteren, zoals onlangs uit

een evaluatie bleek. Tevens vragen wij u een actualisatie te geven van de TOP-lijst verdroging.

De natuurgebieden vervullen al een rol waar het gaat om het (tijdelijk) bergen van water. Graag zien wij een actualisatie daarvan. Zoals aangekondigd dit voorjaar zien wij de herijking van de waterberging opgave in natuurgebieden (inclusief in agrarisch gebied) graag tegemoet.

Antwoord

Wij herkennen het belang van een integrale gebiedsgerichte aanpak van de door u genoemde opgaven. Deze integratie is in verschillende sporen belegd waaronder de gebiedsgerichte aanpak stikstof, en ook de bredere gebiedsgerichte aanpak zoals in hoofdstuk 5 van het WBP. Deze uitwerking binnen de planperiode is een gezamenlijk proces van overheden en stakeholders.

De Toplijst-gebieden zijn genoemd in paragraaf 7.3.2. Voor deze gebieden willen we in de planperiode inventariseren welke maatregelen genomen kunnen worden om de verdroging te verminderen. Hierbij geven we ook invulling aan de door u gevraagde actualisatie.

In het kader van het Deltaprogramma Zoetwater is in de periode 2022-2027 zo'n 1 miljoen euro beschikbaar voor waterconservering. Samen met terreinbeherende organisaties en landbouworganisaties zal hier invulling aan gegeven worden. De regiodeal Zuid-Oost en de praktijkproeven waterconservering met de landbouwcollectieven laten zien dat deze samenwerking goed uitpakt. We hebben er vertrouwen in dat we dit de komende tijd meer programmatisch kunnen aanpakken. Naast deze waterconserveringsmaatregelen wordt komend jaar beleid ontwikkeld gericht op het in balans brengen van de zoetwatervoorraad. U wordt in het voortraject van deze beleidsvorming betrokken.

Het bepalen van mogelijke overgangsgebieden (7.3.2 RWP) passen goed in een integrale gebiedsgerichte aanpak, zoals ook in hoofdstuk 5 van het WBP wordt voorgesteld.

Nr. 15

Inzender:	LTO Noord
Onderwerp:	Verzilting als gevolg van ingrepen zoveel mogelijk voorkomen
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee, de tekst van het WBP is niet aangepast
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Nee, de tekst van het regionaal waterprogramma is niet aangepast.
Verwijzing:	Provincie Fryslân DocBase 01969395, Wetterskip Fryslân registratienr WF Z52442

Reactie

Onder par. 7.2.2. wordt aangegeven dat de provincie voor ontwikkelingen in de kustzone het principe hanteert dat verzilting als gevolg van ingrepen zo veel mogelijk moet worden voorkomen. LTO Noord hanteert het standpunt dat ingrepen helemaal geen verzilting mogen veroorzaken en dat gezonde landbouwgronden niet mogen worden opgeofferd voor wensdenkende natuur en creatieve ideeën waarbij zoet-zout overgangen moeten worden gecreëerd. We roepen het college op om dit te verankeren in beleid! Dit betekent dat het college verder moet gaan dan alleen kritisch zijn bij het aanleggen van infrastructurele werken, zoals aanlanding van kabels en leidingen. Ideeën c.q. projecten die binnendijkse verzilting tot gevolg hebben zouden niet mogelijk moeten zijn.

Antwoord

In het Regionaal Waterprogramma is aangegeven dat verzilting zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Bij ingrepen, moet de inspanning hier dan ook op gericht . De voorkeur daarbij is een integrale benadering te volgen die op meerdere vlakken – ook op het vlak van het verminderen van verzilting- aantoonbaar tot meerwaarde leidt. Ook dan nog zullen mogelijk niet alle negatieve gevolgen voorkomen kunnen worden. Het is dan zaak eventuele effecten te beoordelen naar aard en schaal en tot een redelijke afweging van belangen te komen.

Het Friese Programma Waddenkust, is bij uitstek de plek voor eerder genoemde integrale benadering. Hierbij is LTO betrokken. Provincie en Wetterskip zorgen voor een evenwichtige afweging tussen betrokken belangen.

Met betrekking tot Holwerd aan Zee, willen wij u er op wijzen, dat gebruik van zoet oppervlaktewater voor het creëren van zoet-zout gradiënten gestaakt zal worden bij dreigende watertekorten, zoals ook is vastgelegd in de regionale verdringingsreeks. Dit gebruik, zal dus ook niet ten koste gaan van de zoetwatervoorziening voor de akkerbouw.

Nr. 16

Inzender:	LTO Noord
Onderwerp:	Inzet van blauwe diensten
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee, de tekst van het WBP is niet aangepast
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Nee, de tekst van het regionaal waterprogramma is niet aangepast.
Verwijzing:	Provincie Fryslân DocBase 01969395, Wetterskip Fryslân registratienr WF Z52442

Reactie

In het kader van wateropvang en retentie (par 7.5) wordt de inzet van blauwe diensten gezien als onderdeel van het maatregelenpakket. LTO Noord juicht dit initiatief toe en wil graag met de overheden dit verder invullen en toepassen. De boer inzetten als waterbeheerder, naast akkerbouw en/of veeteelt, is in een aantal gevallen goed mogelijk. Vanzelfsprekend moet deze extra dienst passen in zijn of haar bedrijfsvoering en ook de nodige financiële waardering krijgen.

Antwoord

We zijn blij met de pro-actieve houding van de LTO op dit onderwerp en provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân gaan graag het gesprek met de agrarische sector aan over waar blauwe diensten een doelmatig middel kunnen zijn om extra ruimte te bieden voor water vasthouden/ bergen om daarmee tekorten of overlast in een groter gebied te voorkomen.

Ook binnen het toekomstige ANLB zal de agrarische sector al op vrijwillige basis ervaring kunnen opdoen met het bieden van – ten opzichte van de bestaande situatie- extra opvang van water om daarmee situaties met wateroverlast in een groter gebied te voorkomen. Belangrijk onderdeel van de ANLB is ook verbetering van de waterkwaliteit. Afstemming over de blauwe diensten vindt over het algemeen plaats via het Collectievenberied Fryslân, waarin u ook vertegenwoordigd bent.

Nr. 17

Inzender:	LTO Noord
Onderwerp:	Nieuwe drinkwaterwinning binnen ASV-zoekgebieden
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee, de tekst van het WBP is niet aangepast
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Nee, de tekst van het regionaal waterprogramma is niet aangepast.
Verwijzing:	Provincie Fryslân DocBase 01969395, Wetterskip Fryslân registratienr WF Z52442

Reactie

Vanuit het aspect Duurzaam Drinkwater (par 7.8) wil LTO Noord goed aangehaakt blijven daar waar het gaat om het kiezen van een nieuwe drinkwaterwinning binnen de ASV-zoekgebieden. Dit geldt ook voor het onderzoeken naar alternatieven zoals het idee om kwelwater in diepe (veen)polders te gebruiken.

Antwoord

De provincie is bevoegd gezag voor de bescherming van de drinkwaterwinningen en de aanwijzing van de ASV-gebieden. De afwegingen voor de keuze van nieuwe drinkwaterwinlocaties vindt op provinciale schaal plaats, in nauwe afstemming met Wetterskip Fryslân, Vitens en gemeenten. Om een goede weging te kunnen doen, betrekken we belanghebbenden, waaronder ook uw organisatie.

Nr. 18

Inzender:	LTO Noord
Onderwerp:	Landelijke ontwikkelingen irt DAW-spoor
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee, de tekst van het WBP is niet aangepast
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Nee, de tekst van het regionaal waterprogramma is niet aangepast.
Verwijzing:	Provincie Fryslân DocBase 01969395, Wetterskip Fryslân registratienr WF Z52442

Reactie

Samen met overheden wordt intensief samengewerkt om de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater tot acceptabel niveau te krijgen. Dit wordt hoofdzakelijk opgepakt in het DAW-spoor.

Momenteel zijn er weer nieuwe beleidsontwikkelingen (denk aan het 7e Actieprogramma Nitraat) gaande die mogelijkveerders vedergaande maatregelen vragen en deze zullen belanden op het erf van de boer. LTO Noord maakt zich ernstige zorgen over deze ontwikkelingen. Het enthousiasme dat we al enige tijd hebben bereikt binnen het DAW-spoor zou dan wel eens snel verdwenen kunnen zijn. Daarom vraagt LTO Noord ook aan het college om de landelijke ontwikkelingen met enige realiteitszin en begrip voor de landbouwsector op te pakken en uit te voeren en ervoor te zorgen dat de boeren wel toekomstperspectief behouden.

Antwoord

U vraagt ons om de landelijke verplichtingen met realiteitszin en begrip voor de landbouwsector op te pakken. Dat doen we, binnen de gestelde kaders. Het 7e Actieprogramma Nitraat is op dit moment nog geen vastgesteld beleid, en daarmee heeft het nog geen doorwerking in ons beleid.

Het 7e Actieprogramma Nitraat wordt opgesteld door het Rijk (ministerie van LNV). Zoals u in de zienswijze door IPO op het 7e Actieprogramma Nitraat kunt lezen, vinden provincies het toekomstperspectief voor de landbouwsector een belangrijk aandachtspunt. Wetterskip Fryslân heeft een eigen zienswijze ingediend. Hierin is gepleit voor maatwerk en het rekening houden met lokale omstandigheden.

Nr. 19

Inzender:	LTO Noord
Onderwerp:	Belasting van fosfaat op de boezem uit landbouwpolders
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee, de tekst van het WBP is niet aangepast
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Nee, de tekst van het regionaal waterprogramma is niet aangepast.
Verwijzing:	Provincie Fryslân DocBase 01969395, Wetterskip Fryslân registratienr WF Z52442

Reactie

Dit speelt ook bij de bescherming van de niet-KRW-wateren. In par 8.2.2 wordt aangegeven dat er belasting van fosfaat op de boezem uit landbouwpolders is. De vraag is hoe groot dit probleem nu eigenlijk is en welke gevolgen dit heeft voor de opgave in de KRW-wateren. De overheden willen werken naar streefbeelden voor parameters. Het lijkt LTO Noord goed om dit ook op te pakken binnen het DAW-spoor en te koppelen aan een gebiedsgerichte aanpak.

Ook het stimuleren van innovaties met betrekking tot probleemstoffen, zie wij graag opgepakt worden in het DAW-spoor.

Antwoord

U vraagt provincie en Wetterskip om de afleidingen van de doelen van niet-KRW wateren in het landelijk gebied, zoals bijvoorbeeld fosfaat, onder te brengen in het DAW-spoor. Ook wilt u stimulering van innovaties met betrekking tot probleemstoffen hierin oppakken.

Of het bepalen van doelen voor niet-KRW wateren in het landelijk gebied daadwerkelijk binnen of buiten het DAW-spoor plaats gaat vinden, is op dit moment nog niet duidelijk. De reden hiervoor is dat er ook betrokkenheid is van partijen buiten het DAW-spoor. De inzet is om in ieder geval de sector te betrekken.

De actie 'stimuleren innovaties met betrekking tot probleemstoffen' is gericht op stoffen die buiten de landbouwsector worden gebruikt. Denk bijvoorbeeld aan (humane) medicijnen, zeer zorgwekkende stoffen vanuit de industrie en microplastics. Daarom vinden wij het niet voor de hand liggen om deze acties binnen het DAW-spoor op te pakken.

Binnen het DAW-spoor is al aandacht voor de aanpak van probleemstoffen; de inzet op gewasbeschermingsmiddelen is immers onderdeel van het KRW-maatregelenpakket. Daarnaast werken we momenteel aan een plan van aanpak voor verdere reductie van bestrijdingsmiddelen incl. gewasbeschermingsmiddelen. U wordt als stakeholder betrokken in de verdere uitwerking.

Nr. 20

Inzender:	LTO-Noord
Onderwerp:	De boer als waterbeheerder
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee, de tekst van het WBP is niet aangepast
Leidt tot wijzigingen in het RWP	n.v.t., deze reactie is niet aan provincie Fryslân gestuurd.
Verwijzing:	Wetterskip Fryslân registratienr WF Z52442

Reactie

LTO Noord wil het Wetterskip graag uitdagen om de boer meer te gaan zien als toekomstig waterbeheerder naast de reguliere landbouwtaken. Wij vertalen dit als een 'blauwe dienst ++'. Dus niet alleen het bouwplan en de inrichting afstemmen op mogelijkheden om water vast te houden, als dit nodig is. Maar de boer zelf aan roer zetten, met andere woorden zelf binnen bepaalde marges de waterpeilen regelen en daarbij ook het waterpeil beter te kunnen sturen op een soort van microsysteem (Wetterskip regelt zelf het macrosysteem). Dit alles koppelen aan inspanningsambities.

Antwoord

Wetterskip Fryslân werkt al langer samen met onze bewoners en maatschappelijke organisaties. Wel zien we dat de behoefte van de samenleving verandert en dat de wetgeving verandert. Zo vormt participatie een belangrijke pijler onder de Omgevingswet. De Omgevingswet stimuleert vroegtijdige participatie om tijdig belangen, meningen en creativiteit op tafel te krijgen. Daarom zijn in de Omgevingswet en in het Omgevingsbesluit regels over participatie opgenomen. Deze ontwikkelingen zijn voor ons reden geweest het programma WF in de Mienskip en het programma Implementatie Omgevingswet op te starten.

Groen-blauwe diensten, eigen beheer, 'Right tot challenge' zijn kleinschalige vormen van participatie als het gaat om instandhouding. Tot nog toe deden we dat in de vorm van pilots, maar we verwachten dat deze manier van werken een structureler karakter krijgt. Dat vraagt wat van onze manier van werken, en ook de belanghebbenden zijn daar niet altijd aan gewend. Het is een vorm van maatwerk die tijdsinspanning gaat vragen.

Nr. 21

Inzender:	Farmers Defence Force
Onderwerp:	Kerntaak van het waterschap
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee, de tekst van het WBP is niet aangepast
Leidt tot wijzigingen in het RWP	n.v.t., deze reactie is niet aan provincie Fryslân gestuurd.
Verwijzing:	Wetterskip Fryslân registratienr WF Z81627

Reactie

In H1 wordt ingegaan op de uitdagingen voor het waterbeheer. In reactie hierop wordt aangegeven dat het bijdragen aan de verbetering van biodiversiteit en ecologie niet hoort bij de hoofdtaken van het waterschap. Dit is hobbyisme op kosten van de boer en burger.

Antwoord

Voor planten, vissen en kleine waterdieren zoals insecten zijn concrete wettelijke doelstellingen gesteld vanuit de Kaderrichtlijn water. Dit zijn in feite concrete doelen voor de biodiversiteit in het water. Deze doelstellingen gaan uit van een gevarieerde en evenwichtige aanwezigheid van planten, vissen en andere waterdieren, die passen bij het type water en het gebruik hiervan. Wetterskip Fryslân werkt al meer dan 12 jaar aan het bereiken van de gestelde doelen. Het water vormt echter ook een belangrijke drager van de biodiversiteit om en langs het water. Vanuit onze verantwoordelijkheid als waterbeheerder en bijvoorbeeld het onderhoud dat wij uitvoeren in oevers, willen wij ook een bijdrage leveren aan het versterken van de biodiversiteit op het land.

Nr. 22

Inzender:	Farmers Defence Force
Onderwerp:	Klimaat-inclusieve maatregelen en mogelijke functiewijziging van gebieden
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee, de tekst van het WBP is niet aangepast
Leidt tot wijzigingen in het RWP	n.v.t., deze reactie is niet aan provincie Fryslân gestuurd.
Verwijzing:	Wetterskip Fryslân registratienr WF Z81627

Reactie

In het hoofdstuk uitdagingen in het waterbeheer geeft het wetterskip aan dat zij zich samen met andere Friese overheidspartijen "blijft verzetten tegen gaswinning en dat zij zich bij herstelclaims zal richten op klimaat-inclusieve maatregelen zoals berging van water, overloopgebieden, mogelijk zelfs op functiewijziging van gebieden." Worden de grondeigenaren hierbij betrokken?

Antwoord

In deze tekst wordt gesproken over de samenwerking tussen overheden in hun verzet tegen gaswinning en in hun voornemen om te zorgen dat herstelclaims zich zullen richten op klimaat-inclusieve maatregelen. Op het moment dat concrete gebieden voor herinrichting of voor functiewijziging in beeld zijn is het uiteraard belangrijk dat alle belanghebbenden, dus ook de betrokken grondeigenaren, in het proces worden betrokken.

Nr. 23

Inzender:	Farmers Defence Force
Onderwerp:	Betaalbaarheid
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee, de tekst van het WBP is niet aangepast
Leidt tot wijzigingen in het RWP	n.v.t., deze reactie is niet aan provincie Fryslân gestuurd.
Verwijzing:	Wetterskip Fryslân registratienr WF Z81627

Reactie

Betalen natuurorganisaties evenveel per ha als de boeren?

Antwoord

De watersysteemheffing voor natuurgronden is anders dan die voor landbouwgronden. De inspreker is hier uitgebreider per brief (d.d. 19 januari 2022) over geïnformeerd door het DB van het waterschap

Nr. 24

Inzender:	Farmers Defence Force
Onderwerp:	Waterveiligheid
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee, de tekst van het WBP is niet aangepast
Leidt tot wijzigingen in het RWP	n.v.t., deze reactie is niet aan provincie Fryslân gestuurd.
Verwijzing:	Wetterskip Fryslân registratienr WF Z81627

Reactie

Er wordt een waarschuwing gegeven dat het intensiever maaibeheer van de dijk (om bij te dragen aan vergroting van de biodiversiteit) het risico oplevert dat je de zode er uit maait.

Antwoord

De veiligheid staat voorop en een gezonde stevige grasmat op de dijk is daarbij belangrijk. Bij wijziging van maaibeheer zal de sterkte van de graszode zeker aandacht krijgen.

Nr. 25

Inzender:	Farmers Defence Force
Onderwerp:	Voldoende zoet water
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee, de tekst van het WBP is niet aangepast
Leidt tot wijzigingen in het RWP	n.v.t., deze reactie is niet aan provincie Fryslân gestuurd.
Verwijzing:	Wetterskip Fryslân registratienr WF Z81627

Reactie

In reactie op de tekst dat de zoetwaterbehoefte toeneemt terwijl de "leveringszekerheid" vanuit het IJsselmeer afneemt wordt aangegeven dat blijkbaar morfologische ingrepen zoals bochtenwerk aanbrengen en landonteigening langs vaarten en rivieren ten koste gaat van de boeren. Tevens wordt de vraag gesteld of nu al bekend is dat er watertekorten ontstaan.

Antwoord

Het is nu al bekend dat er vaker watertekorten in het IJsselmeer zullen optreden. Belangrijke oorzaken daarvan zijn:

1. Minder aanvoer van rivierwater door de IJssel bij lage afvoeren, als gevolg van rivierbodemosie van de Rijntakken, waardoor waterstanden in alle riviertakken bij de splitsingspunten dalen. De Waal gaat hierdoor meer water 'trekken' ten koste van de IJssel. Dit is een natuurlijk morfologisch proces en heeft niet te maken met bochtenwerk aanleggen in rivieren.

2. Meer watervraag om door te spoelen tegen verzilting
3. Meer watervraag veenweidegebieden voor peilhandhaving en tegengaan CO2 uitstoot

De ervaring met de zomer van 2018, 2019 en 2020 heeft ons laten zien dat watertekorten in Fryslân nu al optreden, ondanks dat er nu nog voldoende IJsselmeer water is.

Nr. 26

Inzender:	Farmers Defence Force
Onderwerp:	Verdringingsreeks voor zoetwater
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee, de tekst van het WBP is niet aangepast
Leidt tot wijzigingen in het RWP	n.v.t., deze reactie is niet aan provincie Fryslân gestuurd.
Verwijzing:	Wetterskip Fryslân registratienr WF Z81627

Reactie

Bij de verwijzing naar de vigerende verdringingsreeks die is opgenomen in de provinciale omgevingsverordening wordt opgemerkt dat natuur voor menselijk inkomen gaat.

Antwoord

Dat klopt voor alleen die natuurgebieden die door minder wateraanvoer onomkeerbare schade oplopen. Deze gebieden worden in de hoogste categorie beschermd, omdat ze anders verloren gaan. Alle overige natuurgebieden en natuurgebieden die bij minder wateraanvoer schade oplopen, maar die wel kan herstellen, zitten in de laagste categorie. De verdringingsreeks is geen beleid dat binnen de kaders van het WBP wordt opgesteld, maar wordt gezamenlijk door Rijk, provincies en waterschappen opgesteld. De geactualiseerde verdringingsreeks van 2022 wordt in de planperiode door het provinciaal bestuur vastgesteld en zal daarna in omgevingsverordening worden opgenomen.

Nr. 27

Inzender:	Farmers Defence Force
Onderwerp:	Verdroging en vernatting
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee, de tekst van het WBP is niet aangepast
Leidt tot wijzigingen in het RWP	n.v.t., deze reactie is niet aan provincie Fryslân gestuurd.
Verwijzing:	Wetterskip Fryslân registratienr WF Z81627

Reactie

Het waterschap neemt maatregelen om droogte tegen te gaan, wat doet het waterschap om natschade of wateroverlast tegen te gaan? Wat moeten we verstaan onder duurzaam beheer zoetwater?

Antwoord

We zoeken vanwege klimaatverandering en de ervaringen met droogte en wateroverlast naar een betere balans tussen vasthouden en afvoeren. Dat doen we onder andere door beleid op te stellen voor een duurzaam beheer van zoetwater. Hierin wordt gekeken hoe we beter water vasthouden, maatregelen verziltingsbestrijding en

negatieve effecten van grondwateronttrekkingen tegen gaan. Tegelijkertijd zijn we bezig met de actualisatie van het wateroverlastbeleid en realiseren we deze planperiode 650 ha boezemering in natuurgebieden. Waar kansen zijn voor waterberging in polders worden afspraken met de streek gemaakt.

Nr. 28

Inzender:	Farmers Defence Force
Onderwerp:	Financiering van innovatie
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee, de tekst van het WBP is niet aangepast
Leidt tot wijzigingen in het RWP	n.v.t., deze reactie is niet aan provincie Fryslân gestuurd.
Verwijzing:	Wetterskip Fryslân registratienr WF Z81627

Reactie

In paragraaf 4.1 wordt afvalwater als bron voor nieuwe grondstoffen genoemd. Wie gaat deze extra's betalen?

Antwoord

Het innovatiebudget van Wetterskip Fryslân is voor de helft opgebouwd uit inkomsten van de watersysteemheffing en voor de andere helft uit inkomsten van de zuiveringsheffing.

Innovaties en onderzoek naar energie en grondstoffen uit afvalwater worden door verschillende partijen betaald. De kosten die gemaakt worden door Wetterskip Fryslân worden betaald vanuit de inkomsten van de zuiveringsheffing die voornamelijk door burgers en bedrijven in het beheergebied wordt betaald.

Nr. 29

Inzender:	Farmers Defence Force
Onderwerp:	Fosfaat
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee, de tekst van het WBP is niet aangepast
Leidt tot wijzigingen in het RWP	n.v.t., deze reactie is niet aan provincie Fryslân gestuurd.
Verwijzing:	Wetterskip Fryslân registratienr WF Z81627

Reactie

In 4.2.1 wordt ingegaan op ecologisch gezond water. Er is nu al te weinig fosfaat in het heldere water.

Antwoord

Per watertype in ons beheergebied is er een doelstelling vanuit de Kaderrichtlijn Water voor de ecologische toestand. Hierbij zijn ook doelen gesteld voor fosfaat. Deze zijn in 2021 vastgesteld door Provinciale Staten van Fryslân. Momenteel voldoen nog niet alle (10 van de 24) KRW-waterlichamen aan de gestelde doelen voor fosfaat.

Nr. 30

Inzender:	Farmers Defence Force
Onderwerp:	Natuurvriendelijke oevers
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Nee, de tekst van het WBP is niet aangepast
Leidt tot wijzigingen in het RWP	n.v.t., deze reactie is niet aan provincie Fryslân gestuurd.
Verwijzing:	Wetterskip Fryslân registratienr WF Z81627

Reactie

In 4.2.1 wordt natuurvriendelijke inrichting benoemd voor verbetering van de waterkwaliteit. Welke beperkingen levert dit op voor de boeren?

Antwoord

Een deel van de natuurvriendelijke inrichting van het watersysteem, zoals het aanleggen van natuurvriendelijke oevers of het verbreden van watergangen, vindt plaats in agrarisch gebied. De (natuurvriendelijk ingerichte) oevers zijn geen productieve landbouwgrond.

3

Provincie Fryslân, Ambtshalve wijzigingen

Nr. 31

Inzender:	Vitens
Onderwerp:	Kleine, bijna redactionele, wijziging in tabel 7.8-1
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Ja, tabel 7.8-1 in het regionaal waterprogramma is aangepast

Reactie

De planning in tabel 7.8-1 is niet helemaal de laatste versie:

- Evaluatie grondwaterbeschermingsbeleid en opstellen toekomstbestendig grondwaterbeschermingsbeleid zijn samengevoegd en er staat alleen 2021 bij maar het opstellen staat gepland voor 2022;
- Onderzoek instructieregels Omgevingsverordening staat er voor 2021 in, moet zijn 2022;
- Opstellen integrale waterplannen Waddeneilanden staat er in vanaf 2021, moet zijn 2021-2026;
- Uitvoering adaptieve aanpak, staat 2023, moet zijn vanaf 2024 irt KRW-cyclus

Antwoord

De genoemde jaartallen in tabel 7.8-1 is op de vier punten aangepast.

Nr. 32

Inzender:	Provincie Fryslân
Onderwerp:	Aanpassing beschrijving Agenda Waddengebied in de verklarende woordenlijst (bijlage 2)
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Ja, de beschrijving van de Omgevingsprogramma's en -agenda's is aangepast

Reactie

De Omgevingsvisie werd min of meer parallel aan de Agenda voor het Waddengebied opgesteld. In de Omgevingsvisie bestond de vertaling van de Agenda voor het Waddengebied 2050 vooral in een herhaling van de uitgangspunten van de Agenda en de uitspraak dat we de vertaling van de Agenda in uitwerking beleid ter hand zullen nemen. De Agenda voor het Waddengebied is een document van meerdere partijen waarvan wij hebben gezegd het te zullen vertalen in ons eigen beleid. Daarmee is de Agenda voor het Waddengebied een vertrekpunt voor onze Omgevingsvisie en (bijvoorbeeld) het RWP, en niet andersom.

Antwoord

In de verklarende woordenlijst (bijlage 2) is de beschrijving van Omgevingsprogramma's en -agenda's hierop aangepast.

Nr. 33

Inzender:	Provincie Fryslân
Onderwerp:	Wijziging uitvoeringstermijn inventarisatie maatregelenpakket overige verdroogde NNN
Beantwoordende organisatie	Provincie Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het RWP	Ja, de maatregel in tabel 7.3-1 is gewijzigd in 2023 (was 2022)

Reactie

Inventarisatie van het maatregelenpakket overige verdroogde NNN in 2022 is niet realistisch.

Antwoord

Het jaartal is in tabel 7.3-1 gewijzigd in 2023

4

Wetterskip Fryslân, Ambtshalve wijzigingen

Nr. 34

Inzender:
Onderwerp:
Beantwoordende organisatie
Leidt tot wijzigingen in het WBP

Amtshalve
Vrij afstromende gebieden
Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân
Op pg 22 onder kopje 'goed peilbeheer' wordt de tekst ' "Een uitzondering hierop zijn de vrij afstromende zandgebieden waar geen wateraanvoer mogelijk is. Hiervoor leggen we alleen een streefpeil vast" gewijzigd in: "Hiervoor leggen we alleen een stuwstand vast"

Leidt tot wijzigingen in het RWP

In par. 7.1.1. wordt de tekst "Hier werkt Wetterskip Fryslân met zogenaamde "streefpeilen"." Gewijzigd in "Voor de gehele provincie heeft Wetterskip Fryslân peilbesluiten vastgesteld waarmee de peilen per gebied vastliggen; deze zijn voor iedereen te raadplegen. Een uitzondering hierop zijn de vrij afstromende gebieden waar geen wateraanvoer mogelijk is (zandgebied). Hier legt Wetterskip Fryslân de stuwstanden vast.

Reactie

Aanpassing in RWP in par. 7.1.1 en in WBP in par. 3.2.2 ten aanzien van vrij afstromende gebieden. Hier wordt geschreven dat in deze gebieden wordt gewerkt met streefpeilen.

Antwoord

De tekst in zowel RWP als WBP is hierop aangepast door te benoemen dat alleen de stuwstanden worden vastgelegd.

Nr. 35

Inzender:	Ambtshalve
Onderwerp:	Juiste naamgeving en aantallen
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	In de gehele WBP tekst is Waterverordening vervangen door waterschapsverordening. Op pg 29 onder kopje Zwemwater en recreatie wordt het getal 32 gewijzigd in 34 (officiële zwemwaterlocaties)
Leidt tot wijzigingen in het RWP	nvt

Reactie

WBP Op een aantal plekken is Waterverordening geschreven waar dat waterschapsverordening moet zijn

WBP Op pg 29 onder kopje Zwemwater en Recreatie moet het getal 32 worden gewijzigd in 34 (officiële zwemwaterlocaties)

Antwoord

De tekst is aangepast op bovengenoemde voorstellen

Nr. 36

Inzender:	Ambtshalve
Onderwerp:	Toevoegen van voorbeeld klimaatbewustzijn
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Tekstwijziging op pg 19: voorbeeld toevoegen na " Ten slotte maken we burgers en andere betrokkenen bewust van de maatregelen die we moeten nemen. "
Leidt tot wijzigingen in het RWP	n.v.t.

Reactie

Woudagemaal met bezoekerscentrum noemen als voorbeeld van hoe WF werkt aan het klimaatbewustzijn.

Antwoord

We voegen dit voorbeeld toe

Nr. 37

Inzender:	Ambtshalve
Onderwerp:	Balans zoetwatervoorraad
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Tekstwijziging op pg 19
Leidt tot wijzigingen in het RWP	nvt

Reactie

Er wordt gesteld dat de zoetwatervoorraad in ons beheergebied in droge zomers uit balans is. Dit geldt niet alleen voor droge zomers. Elke zomer moeten we de zoetwatervoorraad aanvullen met water uit het IJsselmeer. Verder worden ontwikkelingen die (nog) op ons afkomen genoemd als oorzaak van de onbalans, daarbij zou aanvullend de inrichting van het watersysteem (afvoeren om wateroverlast te voorkomen) moeten worden genoemd.

Antwoord

We zien de toegevoegde waarde van deze aanvullingen en voegen deze toe in de tekst in onder kopje Droogte en waterconservering pag. 19

Nr. 38

Inzender:	Ambtshalve
Onderwerp:	Verzilting grondwater
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Tekstwijziging op pg 21 onder kopje verzilting: "Daardoor neemt het chloridegehalte in het oppervlaktewater toe" wordt toegevoegd: "en grondwater"
Leidt tot wijzigingen in het RWP	nvt

Reactie

Op blz. 21 verzilting: Hier wordt verzilting alleen aan het oppervlaktewater gekoppeld, maar verzilting treedt ook op in het grondwater. Dit is alleen minder zichtbaar.

Antwoord

Opmerking is juist, grondwater voegen we toe in de tekst in onder kopje verzilting pag. 21

Nr. 39

Inzender:	Ambtshalve
Onderwerp:	Normering wateroverlast onder verkeerde kopje
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Tekstwijziging op pg 23 onder kopje doelrealisaties, verwijderen van de tekst: "De provincie Fryslân stelt voor de verschillende gebruiksfuncties normen op voor de gemiddelde overstromingskans per jaar. Deze normen doen niet altijd recht aan specifieke lokale omstandigheden. Of maatregelen gewenst zijn, vraagt dan ook om een nadere afweging. De afgelopen jaren zijn deze afwegingen gemaakt binnen onze watergebiedsplannen."
Leidt tot wijzigingen in het RWP	nvt
Verwijzing:	

Reactie

In de laatste alinea gaat het ineens over overstromingskansen per jaar. Dit gaat over de normering regionale wateroverlast en hoort niet thuis onder kopje doelrealisatie.

Antwoord

Deze zin kan er inderdaad uit, dit wordt al beschreven onder kopje Normering regionale wateroverlast op pag. 24

Nr. 40

Inzender:	Ambtshalve
Onderwerp:	maalstop
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Tekstwijziging op pg 25 "Over het algemeen zal het inzetten van de maalbeperking niet leiden tot wateroverlast in de polders" wordt: "Tot nu toe is de ervaring dat het inzetten van een maalbeperking niet leidt tot grootschalige wateroverlast in de polders. In toekomstige, meer extreme situaties kan er wel meer wateroverlast optreden in de polders."
Leidt tot wijzigingen in het RWP	nee
Verwijzing:	

Reactie

De tekst: "Over het algemeen zal het inzetten van een maalbeperking niet leiden tot wateroverlast in de polders" is wat optimistisch gesteld en zal niet als zodanig worden herkend door de gebruikers van de percelen.

Antwoord

Deze zin kan inderdaad als te optimistisch geïnterpreteerd worden. We gaan deze zin anders formuleren.

Nr. 41

Inzender:	Ambtshalve
Onderwerp:	Redactionele verbetering
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Tekstwijziging op paginas uit de toelichting hieronder
Leidt tot wijzigingen in het RWP	nvt

Reactie

- Pag 25, 3.3 peilbeheerkaart moet peilbesluitenkaart zijn
- Kaart 1. Uitwateringssluizen moet scheepvaartsluizen zijn
- Pag 24, 3e regel onder kopje Normering regionale wateroverlast en onder kopje Nieuw zeegemaal loopt niet
- Toelichting op verdringingsreeks: bij noemen verdringingsreeks onder kopje verzilting, verwijzen naar toelichting onder kopje Waterverdeling bij tekorten
- Pag. 20, gebieden die bij verdrogingsbestrijding worden genoemd, tiepfout en sommige zijn nog niet klaar

Antwoord

We zien de toegevoegde waarde van deze verbeteringen en verwerken die in de tekst

Nr. 42

Inzender:	Ambtshalve
Onderwerp:	Financiële gezondheid
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Tekstwijziging op pagina 10
Leidt tot wijzigingen in het RWP	nvt

Reactie

De tekst "de schuldquote (verhouding tussen totale schuld en begrotingsomvang) niet toeneemt." zet de wijze waarop we financiële gezondheid nastreven teveel vast.

Antwoord

We verwerken die in de tekst

Nr. 43

Inzender:	Ambtshalve
Onderwerp:	Besparen en opwekken (energie neutraal worden)
Beantwoordende organisatie	Wetterskip Fryslân
Leidt tot wijzigingen in het WBP	Tekstwijziging op pagina 34
Leidt tot wijzigingen in het RWP	nvt

Reactie

De tekst "Zo oriënteren we ons momenteel op de mogelijkheid om windmolens over te nemen van Vattenfall." is inmiddels achterhaald door het besluit in het AB om in principe te gaan deelnemen in windpark Nij Hiddum Houw BV.

Antwoord

Tekst wordt: "Zo hebben wij het principebesluit genomen om deel te gaan nemen in windpark Nij Hiddum Houw BV.

